

Referat fra møte i Brukerutvalget i NAV Innlandet 14.5.20 – 1030-1200. Videomøte

Til stede:

- Hilde Kristin Holtesmo, KS Innlandet
- Stig Haugrud, RIO
- Anne Wildhagen, Rådet for likestilling for funksjonshemmede (vara)
- Petter Larby, FFO
- Anders Nupen Hansen, NHF
- Ragnhild Rossvær, FFO
- Osman Kawkabishad, Flerkulturelt råd
- Ann-Margreth Jørgensen, NAV Registerforvaltning
- Victoria Heimstad, Ungdommens fylkesting (UFT)
- Hege Christin Nilsson, NFU Innlandet + ledsager Anita Paternoster
- Reidun Skjelkvåle Aaboen, Norges Blindeforbund
- Lola, Velferdsalliansen
- Haakon Wiig, Kreftforeningen (leder brukerutvalget)
- Norun Fjellheim, NAV Kontaktsenter
- Kristin Brevik, NAV Hjelpemiddelsentral Innlandet

I tillegg deltok: Frode Berntsen fra NHO, LO samt Ragnhild Synstad NAV Innlandet.

Forfall:

Agenda:

1. Opprop, så vi vet hvem som er med.
2. Innspill fra LO og NHO
3. Informasjon fra NAV om situasjonen nå:
  - a. Klarer datasystemene trykket?
  - b. Få alle utbetalinger som de skal?
  - c. Kort om ekstra ordninger som er vedtatt av regjeringen som kun gjelder nå i denne krisesituasjonen:
    - i. Midlertidige permitteringer regler.
    - ii. Utvidet «hjemme med syke barn» periode.
    - iii. Støtte til bedrifter og enkeltmannsforetak.
    - iv. Andre ordninger som gjelder nå.
  - d. Annen relevant informasjon fra NAV

1 Velkommen og opprop v/ Haakon Wiig

Leder for brukerutvalget i Innlandet, Haakon Wiig ønsket velkommen til første videomøte for Brukerutvalget og gikk gjennom hvem som deltok. 24 deltakere totalt var koblet på videomøtet.

Haakon Wiig tok også opp spørsmålet til NAV Kontaktsenter om automatisk telefonsvar når de har stengt. Han fikk svar på dette og at de legger inn nye svar hver uke.

2 Innspill og situasjonsbeskrivelse fra NHO og LO

Begge organisasjonene nevnte at de var fornøyde med samarbeidet med NAV også under den krevende koronasituasjonen. NHO ga et innblikk i situasjonen fra medlemsbedriftene i Innlandet og at det fortsatt er mange permitteringer, men også at det vil komme en del konkurser etter hvert. Noen bedrifter har imidlertid fått økt ordreinngang og må ha flere medarbeidere.

Problematikk rundt utbetalinger av feriepenger ble tatt opp av både NHO og LO.

3 Informasjon fra NAV v/ Nina Berg

Arbeidet i NAV under koronopandemien

Det har vært hektiske dager i NAV siden 12. mars.

De fleste i NAV har hatt hjemmekontor, så intern og ekstern kontakt har foregått på video, også brukersamtaler. Vår erfaring er at brukerne er langt mer digitale enn vi trodde. Det har vært gjennomført mange samtaler på video og bruker og veileder har hatt mye skriftlig kontakt. Det gjelder både enkeltbrukere og arbeidsgivere. Selv om inngangsdøren til NAV-kontorene har vært stengt, har vi hatt åpent for fysiske møter der det har vært behov for det. Mange av kontorene har satt opp lapp på døra med tlf.nummer direkte til NAV-leder eller veileder,- dette har i liten grad blitt benyttet. Det har vært noen få henvendelser ifm. søknad om sosialhjelp/nødhjelp eller fra fremmedspråklige.

Først litt tall:

Statistikk fra tirsdag 12. mai viser at det er litt over 23 500 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV i Innlandet. Dette er ca. 1 400 færre enn for en uke siden.

Andel helt ledige i Innlandet er nå på 6,6 %. Ledigheten har gått ned de siste ukene, det betyr at mange av dem som meldte seg ledige da Korona-krisen satte inn, har nå begynt å jobbe noe. Den siste uka har 486 personer registrert seg som nye arbeidssøkere hos NAV i Innlandet. Andelen helt ledige var høyest i aldersgruppen 20–24 år med 11,4 %. 1/3 av de ledige er unge under 30 år, det er bekymringsfullt.

Organisering av arbeidet i NAV i Innlandet

NAV Innlandet er inndelt i 10 bo- og arbeidsregioner. Hver region har ansvar for markedsarbeidet og arbeidsgiverkontakten i egen region, men har også et ansvar for å se helheten og stille opp på tvers av regioner ved behov. Alle regionene har dedikerte markedspersoner som bistår bedrifter og permitterte.

Det er viktig at alle som blir ledige registrerer seg hos NAV i et verktøy som heter Arbeidsplassen.no. Der kan arbeidsgiverne finne deg og du kan finne ledige jobber. Kontorene har iverksatt tiltak for å hjelpe brukere med å forbedre registreringen av CV og jobbprofil, hvilke ønsker man har for jobb. Hvis de ser at noen har lagt inn mangelfull CV, ringer de opp brukerne og tilbyr hjelp.

Eksternt og internt samarbeid

I arbeidet med arbeidskraftberedskap har vi et tett samarbeid med andre aktører overordnet på fylkesnivå, i regionene og i den enkelte kommune.

Eksternt samarbeid – faste møtepunkt:

- Fylkesberedskapsrådet, ledet av fylkesmann Knut Storberget
- Samhandlingsteam NAV, NHO, LO. Etablert i forbindelse med koronasituasjonen. Møte ½ time annenhver uke.
- Samarbeid med Innlandet fylkeskommune, jevnlig møter med de fire avdelingene hos FYK: Fagopplæring, Kompetanse, Næring og Samfunnsutvikling.

De fleste NAV-lederne deltar i beredskapsmøter i egen kommune/egne kommuner.

Bransjer

Vi startet umiddelbart etter 12. mars med prioritering av bransjer og ikke overraskende var det de bransjene som også ble prioritert nasjonalt:

Helse - landbruk – transport – varehandel.

Helse

Vi tok kontakt med Sykehuset Innlandet (SI) og startet et samarbeidsprosjekt mellom NAV og SI. NAV har daglig kontakt med HR-avdelingen på sykehuset om rekruttering til mange ulike yrker. 1. mai ble det kjent at 60 personer på sykehuset på Hamar var satt i karantene og da var NAV der med en gang og tilbød bistand.

Ellers har vi markedsført nettstedet vårt Arbeidsplassen.no og vist hvordan det fungerer. Utarbeidet en steg-for-steg-presentasjon som kan være til hjelp.

Alle ledige med helsefaglig bakgrunn har blitt oppfordret til å registrere seg på nav.no og alle må registrere seg på nettsiden til helsedirektoratet. Før påske var 8000 registrert, nå er borti 30 000 registrert der.

SI trenger sykepleiere, ingeniører, portører og andre yrkesgrupper. Hvis den mest dramatiske prognosen slår til om en økning i smittetilfeller fra begynnelsen av juli med en topp i oktober, kan det bli stort behov for pleieassistenter på sykehusene. NAV vurderer om det kan være aktuelt å igangsette kurs for å kvalifisere opp pleieassistenter. Det vil trolig også Kommunehelsetjenesten ha behov for.

Landbruk

Landbruk har akutt behov for arbeidskraft i vårt fylke, spesielt innen grøntnæringen (frukt, bær, grønnsaker, poteter). Etter møte med Bondelaget og Landbruksdirektøren i Innlandet, kontaktet vi i løpet av to dager 200 gårdbrukere for å sjekke ut arbeidskraftbehov og markedsføre Arbeidsplassen.no. De resterende gårdbrukerne fikk tilsendt skriftlig informasjon om mulighetene som ligger i samarbeidet med NAV.

Det ble åpnet for at arbeidstakere fra EØS-området kan komme til Norge. Men: Mange vegrer seg nå i disse tider, er redd for smitte, vil være hos gamle foreldre i hjemlandet osv. Nå er det også bestemt at personer utenfor EØS skal kunne ta arbeid som sesongarbeidskraft og det er utarbeidet en 21 siders veileder om hva det i realiteten betyr, både for gårdbruker og arbeidstaker.

Det er gjort en del fra myndighetenes side for å legge til rette for å få dekket arbeidskraftbehovet i landbruket. Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og staten har blitt enige om utvidelsen av avlingsskadeordningen for jordbruket slik at den også omfatter avlingssvikt som følge av mangel på arbeidskraft. Formålet med utvidelsen er å skape trygghet for produsentene, slik at de setter i gang med planlagt produksjon.

Utvidelsen gjør at det kan gis erstatning for uhøstede volum av frukt, bær, grønnsaker og poteter dersom det kan dokumenteres at gårdbrukeren ikke har kunnet høste avling som følge av mangel på arbeidskraft forårsaket av koronaepidemien. Ordningen gjelder for innhøstingssesongen 2020.

Det har blitt gjort endringer i utlendingsforskriften og bortvisningsforskriften og det er gjort tilpasninger til å kombinere dagpenger med sesongarbeid i landbruket. Arbeidskraft i landbruket har mulighet til å føre bare halvparten av det de jobber på meldekortet. Det gjelder ikke andre bransjer.

Vi er i startgropa med et samarbeid med skogbruksnæringen. Glommen-Mjøsen skog har signalisert at de vil ha behov for 16 000 dagsverk til skogplanting.

Varehandel

Vi har samarbeidsavtaler med KIWI og COOP og vi har også kontakt med REMA 1000. Foreløpig har de fått tak i arbeidskraft selv. Vi har hatt et samarbeid det siste året med KIWI og fylkeskommunen om seks unge praksiskandidater/lærlinger og alle fikk nylig fast jobb.

Innlandet er Norges største hyttefylke og både dagligvarebransjen og sportsbutikker på turistdestinasjonene er rammet av at man i en periode ikke hadde anledning til å dra på hytta. Påsken utgjør en vesentlig del av årsomsetningen for disse.

Transport

Vi etablerte i fjor en samarbeidsavtale med Norges Lastebileier-Forbund (NLF) og har hatt regionale møter sammen med dem, der NAV-kontorene stilte med avklarte, motiverte kandidater. Vi holder kontakten med NLF til det kommer andre tider og de har behov for sjåfører igjen.

Bygg og anlegg

Vi har samarbeidsavtale med Entreprenørene Bygg og Anlegg (EBA), som vi har håpet vil komme våre arbeidssøkere til nytte ved den pågående og fremtidige omfattende veiutbyggingen i fylket. I bransjens siste nyhetsbrev, skriver de imidlertid at koronakrisen vil ramme bygg- og anleggsbransjen hardt de neste årene. Nye tall estimerer at næringslivet kan miste mer enn 20 000 arbeidsplasser som følge av den forventede nedgangen i bygg- og anleggsaktiviteten. Nå ber næringen det offentlige om hjelp til å holde hjulene i gang gjennom krisen.

Barnehage/skole

Etter hvert som barnehagene og skolene har startet opp igjen, kan det være behov for arbeidskraft her.

Fra myndighetene signaliseres det mindre grupper, det betyr større voksentetthet. Vi kan tenke oss et scenario der smittespredningen nå vil øke, vi kan oppleve at ansatte i skole og bhg blir syke, noen settes i karantene og det kan derfor bli behov for mer arbeidskraft. De første oppdragene har begynt å komme og da er det viktig at vi har ferdig avklarte kandidater med godkjent politiattest, som kan begynne på kort varsel. Det er nå også mulig å få utstedt politiattest på 24 timer.

Media

I Innlandet har vi brukt media bevisst og aktivt for å gi informasjon til innbyggerne i fylket.

Vi har hatt over 100 presseoppslag fra fylkeskontoret på disse ukene og i stor grad fra NAV-lederne selv, en del ledere har laget filmsnutter som de har delt i egen kommune og på sosiale medier og mange har hatt webinarer med arbeidsgivere i sin region. Vi har vært på NRK TV og vår direktør har stilt opp i utallige intervjuer på NRK og lokalradio, i tillegg til avisintervjuer. Det er viktig å komme ut med mest mulig informasjon til befolkningen.

I starten valgte vi å markedsføre viktigheten av å registrere seg på arbeidsplassen.no med CV og jobbprofil, etter hvert har vi orientert om nye regelverk m.m. Ved påsketider begynte vi å informere om hva man bør gjøre når inntekten reduseres.

Permitterte:

Dagpenger

En stor del av de permitterte har krav på dagpenger og søknadene strømmer inn. Forrige uke var det 10.400 nye søknader om dagpenger, 7.100 var fra permitterte. Totalt siden 12. mars har vi fått 434.000 søknader på landsbasis. Totalt i år: 472.800 søknader. I hele 2019 kom det inn 160.500.

Nytt i denne koronaperioden er at det kan søkes om forskudd på dagpenger. 8521 personer har søkt om forskudd på dagpenger frem til 30. april og totalt utgjør dette 145 mill kr i Innlandet. I Norge: 1,9 milliarder kroner.

Dagpenger under utdanning

Dagpenger under utdanning og opplæring gjelder i perioden fra 20. april til 31. august. Innenfor denne perioden kan man ta all utdanning og opplæring i kombinasjon med dagpenger. Du krysser av for

opplæring på meldekortet og får dagpenger som vanlig. Det er viktig å være klar over at de som mottar støtte fra Lånekassen ikke har rett til denne ordningen. Studentene kan få dagpenger uten å søke på forhånd, altså forutsatt at de ikke har støtte fra Statens Lånekasse.

Dagpenger til lærlinger

Ordningen sikrer lærlinger som mister lærlingplassen i forbindelse med virusutbruddet en inntektssikring på nivå med lærlingelønnen. Det gjelder også lære kandidater og praksisbrevkandidater. Dette er en midlertidig ordning fra 20. mars – 31. desember.

Situasjonen for lærlinger i Innlandet

Mange lærlinger er permittert, totalt 324 lærlinger/ lære kandidater i Innlandet. Dette utgjør borti 10 % av det totale antallet lærekontrakter. De fleste permitterte lærlingene er innen: Elektrikerfaget, frisør, salgsvaret, kokk og bil – lette kjøretøy. Ingen har mistet lære plassen. De er kun permittert. Alle lærlingene følges opp individuelt med opplæringsaktivitet.

Flere lærebedrifter har allerede avbrutt inngåtte intensjonsavtaler, og mange vil antagelig ikke ha mulighet til å ta inn nye lærlinger høsten 2020.

Dette er krevende siden vi i Innlandet har nærmere 1200 unge jenter og gutter (elever) som har søkt lære plass fra høsten av. Alle som ikke får plass, vil få tilbud om alternativt Vg. 3 i skole. Ingen skal miste muligheten til å fullføre utdanningen og gå opp til fag/svennebrev.

NAVS lønnsordning for permitterte

Det som har preget nyhetsbildet den siste uka er at denne lønnsordningen er forsinket og dette er sterkt beklagelig. Det er en lønnskompensasjonsordning som skal sikre de permitterte lønn i 18 dager etter at de er permittert. Denne ordningen ble vedtatt i mars og skulle sikre at de som blir permittert under krisen får lønn frem til de kan motta dagpenger fra NAV. Ordningen skulle vært på plass innen mai, men er dessverre forsinket. Arbeidsgiver skal gi lønn for de to første dagene etter permittering og NAV skal gi lønnskompensasjon for dag 3-20, før man kan motta dagpenger. De som ble permittert i mars venter fortsatt på penger for disse 18 dagene. Systemet for å kunne søke er ennå ikke på plass. NAV var for optimistiske og vi jobber iherdig sammen med departementet for å finne løsninger.

Hele etaten har omdisponert personer til NAV Arbeid og ytelse for å hjelpe til med utbetaling av dagpenger. Det er også rekruttert nye. Vi har seks-doblet kapasiteten på behandling av dagpengesøknadene. Det har vært en utfordring både mht. ressurser og datasystemene i NAV. De har ikke vært rigget for den eksplosjonen vi har opplevd i søknader og det tar nødvendigvis noe tid å tilpasse systemene til den mengden av midlertidige regelendringer som er iverksatt. I en slik situasjon hadde vi forventet en økning i søknader om økonomisk sosialhjelp. Det har vi ikke fått, tvert imot har antall sosialhjelpssøknader gått ned i en rekke kommuner. Det overrasker oss.

Hvordan følge opp de permitterte?

Det NAV-kontorene nå er opptatt av, er å følge opp de permitterte, i tillegg til oppfølging av sykmeldte og andre som har behov for bistand. Vi i Innlandet er tilført ekstra ressurser og har lyst ut 25 midlertidige stillinger i fylket, foreløpig ut året. Vi har fått 688 søkere fordelt på hele innlandet.

For å følge opp arbeidsgiverne som har vært nødt til å permittere, har vi fått et nytt verktøy (Salesforce) til det. Det er et registreringsverktøy for å få oversikt over alle virksomheter og deres permitteringer. Det henter informasjon fra Enhetsregisteret, der alle arbeidsgivere er søkbare, med adresseinformasjon og kontaktopplysninger.

Selvstendig næringsdrivende og frilansere

Fra 4. mai kom en midlertidig ordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere som mister inntekt på grunn av koronautbruddet. Ordningen ble opprettet for å kompensere tapet av inntekt, dvs. de kan få dekket inntil 80 % av inntektsbortfallet – inntil 6G, altså ca. 600 000 kroner. Søknad om kompensasjon sendes etterskuddsvis for hver ny måned med tap av inntekt. Tilbakevirkende kraft for april.

Regjeringen innfører tiltakspakker for å håndtere de økonomiske konsekvensene av koronautbruddet. Det betyr endringer i både satser, avgifter, regler og frister. Skatteetaten letter på sanksjoner (tvangsmulkt) og praktisering av reglene.

Informasjonen oppdateres kontinuerlig på nettsidene til NAV og Skatteetaten, det kan dreie seg om forskuddsskatt, skattlegging av ansatte, kompensasjonsordningen for næringslivet, skattemelding for næringsdrivende og selskaper, endringer i betalingsfrister osv.

Nettsidene på nav.no er alltid oppdatert, der får dere den siste informasjonen.

Sykepenges

Stortinget har vedtatt at arbeidsgivere skal få refusjon fra NAV fra dag 4 i arbeidsgiverperioden når en ansatt er sykmeldt på grunn av koronaviruset. Fristen for å sende refusjonskrav er utvidet fra 3 til 9 måneder. Dette er ment som en service til arbeidsgiverne og er ikke et signal om forventet saksbehandlingstid i NAV.

Omsorgsdager ifm koronapandemien

Foreldre kan få omsorgspenger for å være hjemme med barn når skoler og barnehager over hele landet har vært stengt. Foreldre får nå dobbelt så mange dager med omsorgspenger for barn og disse reglene gjelder fram til 31.12.20.

De nye reglene gjelder fram til 31.12.20:

- Antall [omsorgsdager doubles](#).
- Som [selvstendig næringsdrivende eller frilanser](#) kan du søke om utbetaling av omsorgspenger fra den 4. dagen du er hjemme fra jobb.
- Du kan [overføre omsorgsdager til en annen omsorgsperson fordi barnehagen eller skolen er stengt](#) på grunn av koronasituasjonen.
- Du kan bruke omsorgsdager når du må [holde barn hjemme fra barnehage eller skole av særlige smittevern hensyn](#) til barnet eller andre familiemedlemmer som barnet bor med.
- Forelderen som ikke bor fast med barnet kan bruke omsorgsdager.

Avslutningsvis: Det har vært en krevende tid. Mange har jobbet mye ekstra. Det krever mye av veilederne ved NAV-kontorene å holde seg oppdatert, de får stadig nye regler og ordninger å forholde seg til.

Vi er i hyppig dialog med lederne våre, både som gruppe og enkeltvis, dvs. flere ganger i uka. De melder om at de er godt ajour, det har ikke kommet nye serviceklager denne perioden og vi får positive tilbakemeldinger både fra enkeltbrukere og eksterne samarbeidspartnere. Vårt klare inntrykk er at [tilgjengelighet trumfer tilstedeværelse](#). Våre erfaringer er at det er tilgjengelighet som er viktigst for brukerne våre, det at de når oss og får svar. Ikke at de nødvendigvis må komme til et NAV-kontor.

4. Innspill fra organisasjonene

Runde til alle organisasjonene som deltok. Jevnt over er de fornøyde med jobben som NAV gjør under denne krisen og de synes NAV gjør en god jobb. De fleste hadde ikke fått noen særlige spørsmål og kommentarer med seg fra sine medlemmer til møtet som de ønsket å ta opp, men var godt fornøyde

med orientering fra NAV på møtet. Mange av deres medlemmer er ikke så berørt av krisen når det gjelder permitteringer og oppsigelser, men enkelte var opptatt av hvordan Hjelpemiddelsentralen håndteres situasjonen. Kristin ga en kort orientering om dette og samarbeid med kommunene rundt hjelpemidler.

Informasjon til deltakerne om møtgodtgjørelse:

Det foreslås at deltakerne fører 1 ½ time møtgodtgjørelse for dette møtet med på neste ordinære møtgodtgjørelse.